

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв**

Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну

**ХУДОЖНІЙ ТЕКСТИЛЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
ПРЕДМЕТНОГО СЕРЕДОВИЩА ІНТЕР'ЄРУ**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка
на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”**

Виконав: студент(ка)
Спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
Освітньо-професійної (наукової)
програми Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Комарькова Єлизавета Ігорівна

Керівник доцентка Гоноболіна О.Ч.
Рецензент професор Левченко М.Г.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.Текстиль у предметному середовищу	6
1.1. Використання художнього текстилю у дизайні житлового інтер'єру.....	6
1.2. Функціональні та художньо образні вимоги до предметів декору інтер'єру.	9
РОЗДІЛ 2.Особливості створення творчої роботи	15
2.1. Художній розпис текстилю у формуванні предметного середовища.....	15
2.2.Етапвиконання творчої роботи.....	19
ВИСНОВКИ	20
СПИСОК ВИКОРИСТОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	24

ВСТУП

Актуальність теми: Дослідження мистецтва текстилю як одного з найдавніших видів художньої діяльності, тісно пов'язане з історією та побутом народу. Вивчення текстилю у взаємозв'язку з житловим інтер'єром представляється необхідним для розуміння сучасної проектної культури. Тенденції розвитку текстильного мистецтва чітко проступають при вивченні просторового середовища сучасного житла в силу того, що саме тут текстиль постає в основному функціональне призначення. Сучасний житловий простір є свого роду майданчиком для художніх формотворчих експериментів з текстилем. Зміна типологічних і композиційних характеристик сучасних житлових інтер'єрів тягне і перетворення застосовуваного в них текстилю.

Дослідженнями в області сучасних тенденцій у використанні матеріалів і технологій в дизайні інтер'єрного текстилю займалися вітчизняні вчені, як Л. В. Желондієвская, О. Медведєва, Г. Кусько, С. К. Хабибуліна, а також західноєвропейські автори: К. Гейл, Б. Куїнн, С. Бредокк Меолі. Найбільш широко тему інновацій і застосування нових матеріалів в дизайні текстилю розглядає С. К. Хабибуліна.

Отже, дослідження з даного питання є актуальними у зв'язку з появою нових архітектурних форм і змінами в типології житлових інтер'єрів, що природно причинило збільшення функціональних різновидів текстилю, які потребують класифікації та опису.

Тож, **темою** нашої роботи є «Художній текстиль, як засіб формування предметного середовища».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема кваліфікаційної роботи відповідає науковому напряму кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Херсонського Державного університету

«Формування творчої особистості студента у культурно-мистецькому просторі сучасної України».

Метою роботи є дослідження впливу художнього текстилю на формування предметного середовища інтер'єру.

Виходячи з мети, ми означили такі **завдання**:

1. Проаналізувати художній текстиль у дизайні житлового інтер'єру
2. Ознайомитись з функціональністю та художньо образними вимогами до предметів декору інтер'єру.
3. Визначити художній розпис текстилю у формуванні предметного середовища.
4. Розглянути поетапність виконання творчої роботи.

Об'єкт дослідження: формування предметного середовища житлового інтер'єру.

Предмет дослідження: процес створення художнього текстилю.

Методи дослідження: відповідають меті і поставленим завданням.

При створенні предметів інтер'єру використовувались методи конструктивного та образного аналізу, абстрагування та порівняння.

Наукова новизна в тому, що вперше розглянуто методику розробки Художнього текстилю, як засіб формування предметного середовища. Доповнення до дизайну інтер'єру, у вигляді подушок з художнім доопрацюванням та колажним панно.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичне положення роботи може бути використанні для створення статей та конспектів для уроків. Практична частина має певну естетичну частину.

Апробація результатів дослідження кваліфікаційної роботи на XI Всеукраїнській (із міжнародною участю) науково-практичної конференції «Актуальні проблеми мистецької освіти в системі вищої школи» (30 жовтня 2020 року, м. Херсон). Результати досліджень,

викладені у кваліфікаційній роботі, опубліковані у збірнику наукових статей «Магістерські студії» (№2020) на тему «Художній текстиль в дизайні інтер'єрі». У статті розглянута комп'ютерна графіка як актуальна форма сучасного образотворчого мистецтва. Розглядаються причини зростання популярності цього виду мистецтва.

Структура дипломного проекту складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1.

ТЕКСТИЛЬ У ПРЕДМЕТНОМУ СЕРЕДОВИЩУ

1.1 Використання художнього текстилю у дизайні житлового інтер'єру

Сучасний текстиль це цікава багатопланова галузь, безперервно розвивається в часі, яку можна розглядати як результат народної творчості, предмет декоративно-прикладного мистецтва, предмет масового виробництва, промисловий продукт і сучасний багатфункціональний продукт дизайну. Дослідження мистецтва текстилю з одного найдавніших видів художньої діяльності, являє велике значення в осягненні культурної спадщини різних періодів і незмінно є темою має як науковий, так і практичний інтерес для мистецтвознавства.

Текстильне мистецтво має багатовікові традиції і своїм корінням сягає в стародавній Єгипет. В Європі ткацтво з'явилося на рубежі XI-XII століть і, звертаючись до середньовічної шпалери, слід звернути увагу на те, що вона була так званої «вовняний фрескою», виконуючи фактично ту ж функцію, що і настінний живопис, що доносить до глядача основні ідеї Священного Писання. З цього часу, поступово замінюючи настінний живопис, погано витримує умови вологого і холодного клімату, шпалери стали невід'ємною частиною європейської художньої культури. Глобальні зміни відбулися на початку XX століття, текстильне мистецтво значно збагатилося новими засобами вираження, нетрадиційними прийомами формоутворення, новаторським художньо-образним, філософським змістом.[3, – 105с.]

Найбільш цікаві тенденції розвитку текстильного мистецтва можна простежити при дослідженні просторового середовища сучасного житла, де текстиль представлений у всьому різноманітті свого функціонального призначення. В результаті змін в світовому мистецькому процесі відбулося поступове формування текстилю як сучасного самостійного напрямку, що відображає проблематику людського буття в художніх образах і структурах, а також представляє собою експериментальну форму творчості, засновану на змішуванні різних видів декоративного мистецтва, використанні різних матеріалів і технік, що включають прийоми всіх існуючих видів пластичного мистецтва. Площинна сюжетно-образна шпалера трансформувалася в складний синтетичний твір, яке зуміло вийти з вузьких рамок "прикладної чест-ва і декоративності". Всі ці зміни поставили питання про правдивість переконання про те, що сам текстильний матеріал не "придатний" для створення творів, підвладних універсальним законам художнього впливу.

Текстиль мобільний, функціональний і естетичний (будь то штори, оббивка масового виробництва, або унікальний дизайнерський продукт) це дає можливість використовувати його в кожному інтер'єрі, який стає майданчиком для художніх експериментів з ним. Естетичне і функціональне перетворення текстилю відбувається так само в результаті зміни типологічних, композиційних і просторових характеристик сучасних житлових інтер'єрів. Існує кілька способів взаємодії художнього текстилю з простором житла. [4, — 240 с.]

Самим традиційним і поширеним способом вважається використання текстилю як декоративного настінного елементу - "картини". Наймасштабнішим підтвердженням є настінний килим "прикрашав" стіни кожного радянського будинку, хоча цей приклад складно назвати високохудожнім. В результаті того, що стали з'являтися більш вільні планувальні рішення, тяжіння до конструктивного

збільшення простору, з'явилася можливість всіляких варіацій у використанні текстилю. [14, - 400]

Відомий дослідник ручного ткацтва Андре Кензі, виділив три види нових текстильних форм:

- висять на стіні;
- просторові, які можна обійти навколо;
- середовище, що дозволяє не тільки обійти навколо об'ємної форми, але і проникнути всередину неї. Такі зміни відбулися в результаті, так званого "пластичного вибуху" 60-70х років. На перший план виходить пластично-просторовий експеримент, народжується новий напрямок об'ємно-просторо-вий художній текстиль. Більш того - "просторовість" стає одним з елементів текстильної композиції, і вельми істотним ». Таким чином, текстиль перестав бути двовимірним, вийшов в простір і в результаті цього розширилися можливості його використання. Він тепер виступає не тільки в ролі декоративного панно, але і в ролі декоративних перегородок, різноманітних предметів інтер'єру (світильники, штори, скатертини і т.д.), арт-об'єктів, гармонійно включених в простір, або виступають у ролі основних декоративних компонентів інтер'єру .

Сучасний текстиль - це перш за все "інтелектуальний текстиль", який вийшов на принципово новий технологічний рівень. Це матеріали, властивості яких можуть бути змінені до невпізнання в творчому процесі. Це використання нанотехнологій, прикладних наук, нових матеріалів з різними властивостями. Текстиль перестав бути тільки декоративно-оздоблювальним засобом, а почав виконувати складні утилітарно-побутові функції, захищаючи від пожеж, вологи і т.д. Це, природно, дозволило більш активно застосовувати текстиль в громадських інтер'єрах, надзвичайно різноманітних за своєю специфікою і призначенням.[5, -25с.]

Отже, на сьогоднішній день інтенсивне творче зіткнення окремих видів і напрямків мистецтва, і виводить текстиль на принципово новий

рівень його взаємини з архітектурою. За допомогою різних прийомів в формоутворенні тканини створюються виставкові павільйони, різні масштабні інсталяції, як в інтер'єрної так і в екстер'єрної середовищі, але художня цінність в даних прикладах полягає, швидше за в їх формі, а не в художніх прийомах, техніках, особливості тканин, фактурах і текстури.

1.2. Функціональні та художньо образні вимоги до предметів декору інтер'єру.

Декоративні тканини займають значне місце в сучасному інтер'єрі і часто є важливим визначальним художнім елементом. У приміщенні вони можуть створити цікавий інтер'єр, якщо враховано функціональне призначення тканини і приміщення. Тканини доповнюють за кольором і характером малюнка інші елементи оформлення інтер'єру; тканини є нейтральним фоном для інших художніх елементів в ансамблі інтер'єру. Тут можуть використовуватися різні вироби: гобелен, завіса, меблева тканина, штори, килимове покриття і т. д.. Поєднуючись контрастно або тонально з іншими видами тканин або елементами обладнання, будь-який текстиль може стати провідним елементом всієї композиції інтер'єру.

Другий прийом використання декоративних тканин полягає в тому, що вони є додатковими елементами ансамблю інтер'єру, за кольором або малюнком доповнюють основні, виразніші елементи (керамічні панно, розпис, вітраж і т. д.). Третій прийом передбачає використання текстилю як нейтрального фону для сильніших за своїми естетичними якостями і виразністю витворів мистецтва. Частіше за все витвір монументального мистецтва – мозаїка, розпис, вітраж – вимагають нейтрального фону, і в цьому випадку текстиль для штор, килимові

покриття, меблеві тканини мають бути підібрані за кольором і малюнком з урахуванням цієї вимоги.

При проектуванні елементів в інтер'єрі слід враховувати, що основними складовими для нього є: форма; матеріал; фактура; колір; світло. Форма укладена в матеріальну оболонку простір завжди виникає перед людиною в тій чи іншій формі. Сучасний дизайн визначає розміри і окремі елементи просторової форми в залежності від її призначення .

Форми бувають прості і складні. Так, наприклад, при проектуванні, в мінімалізмі використовуються прості форми - квадрат, коло, прямокутник, а в бароко - лекальні, криволінійні форми. [6, - 12-17с.]

Прості форми. Коло - ідеальний, завершений, цілісний. Квадрат - стабільний, строгий, важкий, статичний. І трикутник: цілеспрямований, динамічний, гострий. Виходячи з цих основних, плоских форм, створюються всі інші: ромби, багатокутники трапеції і т.д. Переходячи в тривимірний простір наш інструментарій збільшується, ми використовуємо різні форми: сферу, куб, циліндр, піраміду і інші, але пам'ятаємо, що в робочих площинах (вид зверху, вид збоку, і вид спереду) і в перерізі - це плоскі форми.

Складна форма формується параметричeskими кривими(або) композиційним з'єднанням двох і більше простих форм. Зовнішня сторона такої форми - це осяжна оболонка об'єкта, її лицьова поверхня з усією сукупністю частин і елементів зовнішнього вигляду: рельєфом, фактурою, кольором, різними світлотіньовими ефектами та іншими факторами, що створюють образ предмета.

Також важливою значимістю є сам стиль в інтер'єрі, вони бувають різноманітними а саме: Американський стиль - чітко зонують простір - за допомогою меблів, різної обробки, арочних прорізів і локального освітлення, а предмети, якщо ми не говоримо про текстилі, зовсім небагато - при тому, вони досить функціональні.

Англійський стиль - розвивався багато століть, кілька разів змінюючись до невпізнання. У кімнатах багато дорогих матеріалів: благородне дерево в меблях і обробці, натуральна шкіра, текстиль з традиційними візерунками: смужка, клітина, квіти. Обов'язкові атрибути - камін і бібліотека. Кольорова гама стримана: кольору дерева, глибокий зелений, всі відтінки бордового і бежевого, кольору і малюнки поєднуються між собою. У кімнатах велика увага приділяється висвітленню: строгим торшерами і настільним лампам. Меблі, навпаки, округла і м'яка, і розташована так, щоб було комфортно як вести світську бесіду, так і насолоджуватися самотністю.

Вінтажні інтер'єри - продукт нашого часу, штучно створена атмосфера минулого - як правило, ХХ століття, бажано не пізніше 50-60 років тому - за допомогою предметів, які добре збереглися і можуть бути використані за призначенням. Для створення комфортного способу для сучасної людини краще звернути увагу на вінтажні меблі і декор, вибравши просту обробку ретро-кольорів. Залежно від вибору періоду і ступеня його проникнення в сучасну квартиру можуть вийти зовсім різні образи. Наприклад, перша половина минулого століття - це пишність і розкіш класичних стилів, а повоєнний час - функціональність і простота.

Індійський стиль – відображає менталітет, особливості навколишнього середовища і тисячолітню історію. Для стилю характерні яскраві фарби в великій кількості: всі відтінки червоного, бордового і рожевого, жовтий, золотий, жовтогарячий, коричневий, різні кольори спецій. Люблять індійці і візерунки: пейсли, мандали, різні природні теми. Важлива особливість – величезна кількість текстилю: штори, простирадла, балдахіни, подушки і килими. Багато аксесуарів: статуєтки богів і богинь, скрині, посуд, дзеркала, вази, бронзові лампи. У приміщеннях багато крафтових штук, зроблених своїми руками.

Стиль Софт - Лофт - це перш за все простір, колишніх фабрик і заводів, які забезпечувалися мінімальними зручностями і задешево

здавалися богемної молоді. Виходили величезні приміщення без перегородок з максимальним рівнем природного світла. Характерні риси: відсутність перегородок, цегляна і бетонна обробка, сучасне мистецтво як декор, наявність промислових елементів. Меблі можуть бути різної - від вінтажної і знайденої на вулиці, а потім творчо переробленої, до простих зручних речей нашого часу, головне - вона повинна бути оригінальною і яскравою, щоб не губитися на тлі величезного приміщення. Вікна при цьому повинні бути максимально більшими.

Кантрі стиль - виріс з ранніх фермерських будинків. Сільський колорит, екологічність, величезні приміщення, відкрите планування, обов'язковий камін. Перевага віддається натуральним матеріалам: глина, камінь, дерево, останнім бере участь в обробці і статі, і стін, і стелі. Багато хенд-мейд - плетені кошики, глиняний посуд, ковані вироби. Меблі проста, добротна, масивна, добре, якщо залишилася з часів бабусі: старі комоди, пошарпані дивани, вінтажні скрині. У кімнатах багато текстилю різних кольорів і орнаментів - пледи, подушки, килимки, серветки, скатертини і так далі, - який робить кімнати дуже затишними і домашніми.

Застосування нових матеріалів, з високим ступенем теплоізоляції, з надзвичайними декоративно - художніми характеристиками, дозволяє полегшити конструктивні елементи, створити відчуття легкості в сучасному інтер'єрі.

Як природні, так і штучні матеріали можуть володіти різною фактурою (блискучою дзеркальною, матовою м'якій або зернистою поверхнею) і кольором. Завдяки різноманітності декоративно-художніх властивостей матеріалів, використовуваних для елементів, у людини виникають різні чуттєві асоціації: відчуття холоду або тепла, стан спокою і т. п.

Будь-який колір асоціюється в уявленні людини з приємним і неприємним. Всі кольори так само, як і матеріали, ділять на "теплі" (червоний, оранжевий, жовтий) і "холодні" (блакитний, синій і фіолетовий). Теплі кольори діють на людину стимулююче, холодні - заспокійливо. За сприйняття кольору ділять також на "важкі" (темні і теплі) і "легкі" (світлі і холодні).

Психологічний вплив на людину робить властивість кольору вносити ілюзорність в сприйняття просторів, обсягів і форм. Так, холодні кольори (особливо блакитні і сині) створюють відчуття збільшеного простору, а теплі і темні (особливо коричневі) - надають предметам матеріальність.

Кожен колір здатний надавати особливий психічний вплив, наприклад, червоний і оранжевий кольори збуджують, підвищують працездатність людини. Жовтий колір асоціюється з сонячним світлом і сприяє гарному настрою, бадьорості. Зелений колір - заспокійливий, не втомлює і сприяє збільшенню працездатності. Блакитний і синій кольори знижують активність життєвих процесів і працездатність, викликають почуття спокою і навіть печалі. Фіолетовий і пурпурний кольори знижують інтенсивність життєвих процесів, викликають деяке занепокоєння. Коричневий колір заспокійливий, створює відчуття тепла, міцності матеріалу. Чорний колір - похмурий, важкий, таємничий. Сірий колір провокує спокій і умиротворення; білий - стриманість, скромність, шляхетність, сприяє оптимістичному настрою.

Ступінь впливу кольору залежить від площі колірної поверхні. Чим більше площа кольору, тим сильніше його вплив. В основу колірної композиції може бути покладено принцип поділу на різні колірні зони.

Основне і декоративне освітлення - це найголовніше в інтер'єрі, і жоден сучасний інтер'єр не обходиться без цього. Це єдиний спосіб, що дозволяє багаторазово підсилити ефект сприйняття того чи іншого елемента дизайну. Підсвітити в приміщенні можна все що завгодно, - як

окремі невеликі елементи, так і цілі поверхні, для цих цілей розроблено спеціальні світильники. Як правило, вони вбудовані, але серед усього їх розмаїття зустрічаються і освітлювальні прилади зовнішньої установки.

У будь-якому приміщенні предмети і елементи декору грають важливу роль. Вони допомагають розставляти акценти, вносять різноманітність у кольорове оформлення, забезпечують простору завершений зовнішній вигляд. Предмети і елементи декору - це ті дрібниці, які допомагають перетворити інтер'єр. Вони можуть грати як ключову роль, формуючи складні композиції оформлення, так і залишатися на задньому плані, відтіняючи загальну концепцію дизайну або виступаючи не найбільш помітним доповненням.

Затребувані для оформлення інтер'єрів найрізноманітніші предмети декору. Це можуть бути як речі, зроблені своїми руками з підручних матеріалів, так і грамотно підібрані фахівцями флористичні композиції зі стабілізованими квітами. Благо, сучасні технології постійно розширюють можливості вибору різних предметів і елементів інтер'єру.

Найбільш поширеними і популярними елементами декору для інтер'єру є: Текстильні вироби: декоративні подушки; постільна білизна; вишивка (хрестом, гладдю, стрічками, бісером); гобелени; килими; штори, тюлі, ламбрекени (елементи декору вікон); пледи; покривала; чохли для стільців; скатертини; серветки; балдахіни; арлекіни.

Отже, У сучасній практиці використання декоративних тканин для інтер'єрів громадських приміщень є три основні прийоми: тканинам відводиться провідна роль у створенні художнього образу інтер'єру; Тканини доповнюють за кольором і характером малюнка інші елементи оформлення інтер'єру; тканини є нейтральним фоном для інших художніх елементів в ансамблі інтер'єру. При творчому підході будь-яка річ може перетворитися на справжній арт-об'єкт.

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

2.1.Художній розпис текстилю у формуванні предметного середовища

Розпис по тканині - це найдавніше мистецтво, що дозволяє створювати унікальні твори. Своїм корінням цей вид художньої обробки тканин йде в країни Південно-Східної Азії - Японію, Китай, Індонезію. Старовинні майстри найчастіше розписували шовк, на якому оживали дивовижні птахи і квіти. Перевезення в Європу тканини з ручним розписом цінувалися дуже високо, їх могли дозволити собі тільки представники аристократії. Техніка розпису по тканині стала розвиватися в Європі лише в 20-х роках минулого століття. Всі види ручної роботи з фарбування тканин називаються "батик". Це слово прийшло з Індонезії, воно означає дослівно «крапля на тканини». Існують різні техніки створення малюнків на тканинах.

Якщо в кімнаті відсутні будь-які аксесуари та прикраси, вона видається марною. Створюється відчуття незавершеності, ніби чогось не вистачає. Саме різні елементи декору надають інтер'єру настрій, затишок, підкреслюють стиль. За рахунок декорування можна зрівноважити загальний вигляд, зв'язати воедино розрізнені елементи, розставити акценти або навіть відтворити цілу епоху. До того ж прикраса інтер'єру - дуже захоплюючий процес, в ході якого ви можете проявити фантазію, розкрити творчий потенціал.

Головне у виборі аксесуарів не поспішати і чітко слідувати обраної стилістиці. Навіть найкрасивіші предмети можуть все зіпсувати, якщо не

будуть поєднуватися один з одним і з інтер'єром. Предмети інтер'єрного декору завжди користувалися попитом, адже давали можливість істотно урізноманітнити інтер'єр і розставити в ньому акценти потрібним чином. Це можуть бути вази, панно, картини штучні квіти та інші цікаві інтер'єрні елементи. Картини вишивкою завжди притягували погляд справжніх цінителів краси і мистецтва. Ще б пак, намалювати картину фарбами - завдання не з простих, а з допомогою вдало розташованих стяжки ... - це викликає непідробне захоплення. Адже це справжнє маленьке диво!

Зрозуміло, вишиті картини - це цінний подарунок і прикраса інтер'єру, яке буде не тільки радувати око, але і піднімати цінність всього естетичного образу вашого будинку. Такі картини зазвичай мають малий і середній формат (їх площа невелика), тому вони можуть прекрасно розміститися на будь-якій стіні. Більш того, важко уявити собі таку ситуацію, коли б вишита картина не підходила за стилем (навіть до інтер'єру, оформленому в стилі постмодерн і хай-тек). Вишиті картини - це вагомий доказ того, що класика залишається в моді завжди.

Всі способи розписування тканин узагальнено називають батик. Це стародавнє мистецтво зародилося на Сході до початку нашої ери. Довгий час тільки там воно і розвивалося. У Європі першими розписувати тканини почали в 19 столітті голландці. Ідея сподобалася сусідам німцям. Вони налагодили потокове виробництво розписаних тканин. [9,- 165с.]

В даний час популярні кілька видів виконання розпису на тканинах. Багато з методів засновані на застосуванні складів, що резервують. Вміст компонентів в них відрізняється. Резервують захищають тканину, безпосередньо знаходиться поруч з майбутнім малюнком, від попадання частинок фарбувальних пігментів.

Холодний батик при реалізації цього способу розпису тканин в резервує, входять: гумовий клей, парафін, бензин. Іноді додають

каніфоль. Заздалегідь підготовлений склад наносять по межі майбутнього малюнка на тканину, натягнуту на підрамник. Після висихання резервуючій суміші ділянки, що знаходяться всередині контуру, покривають фарбою. Потім малюнок закріплюють тим чи іншим способом, вибір якого залежить від типу фарби.

Гарячий батик, резервує при розписуванні тканини технікою гарячий батик застосовується суміш парафіну, воску, вазеліну. Співвідношення компонентів може варіюватися. Чим більше в суміші воску, тим більш пластичної буде тканину.[1, - 46 – 47с.]

Гарячий батик виконують по-різному. При простому виконанні техніки на натягнуту тканину гарячим розплавом резервує наносять малюнок, чекають застигання. Після цього підключають барвники. При складному варіанті розпису гарячий резервує наносять поетапно кілька разів, чергуючи процес з фарбування необхідного по малюнку простору.

Існують різновиди техніки гарячого батику «робота від плями», створення ефекту кракле, в основі яких лежать описані прийоми простого і складного виконання. вузликове фарбування Давній, простий метод полягає в тому, що на тканині відповідно до майбутнього малюнком зав'язують вузлики. Після цього кип'ятять в розчині барвників. Процедуру можна повторювати кілька разів, змінюючи місцезнаходження вузликів і колір пігментів.

Вільний розпис, цей спосіб виконується подібно малювання на картоні акварельними фарбами. Матеріал попередньо ґрунтують розчинами крохмалю, желатину, кухонної солі великій концентрації, потім розписують. Вільний розпис можна поєднувати з гарячим або холодним батиком.

Для розпису краще вибирати натуральні тканини. Історично склалася традиція розпису шовкових тканин. Зараз фахівці також рекомендують в ідеальному варіанті розписувати, в крайньому випадку - чистий. Практики запевняють, що цілком можна використовувати інші

тканини. Головне - здатність матеріалу вбирати вологу. У більшій чи меншій мірі воду можуть поглинати все тканини. Отже, пристосувавшись, розписувати можна будь-який матеріал. Вибір визначається призначенням виробу, властивостями фарби і технікою виконання розпису. Бажано брати тканину з одного сировини. В волокна фіксують барвник по-різному, колір виходить блідим, розпису в техніці холодний батик можна застосовувати будь-яку тканину, здатну поглинути по всій товщині резервує.

Тканини для гарячого батику, розписувати таким методом можна бавовняні, вовняні, віскозні матеріали. Вони можуть без наслідків для структури тканини витримати температуру розплавленого воску. Шовк при такій температурі пошкоджується, втрачає привабливість.

[12,- 144 с.]

Тканини для вузликового батику, кип'ятіння в розчині фарб добре переносять всі види тонких бавовняних тканин. Узелковим методом можна фарбувати також віскозні вироби. Тканини для вільного розпису, цей метод доступний майстрам з досвідом. Кращим матеріалом для вільної імпровізації є тонкий шовк. Експериментувати можна з іншими тканинами, вибір яких залежить від особливостей виконання малюнка, виду фарб. Якщо передбачається поєднання вільного розпису з технікою гарячий батик, слід використовувати тканини, здатні витримати температуру розплавленого воску.

Таким чином, визначено декілька функцій текстилю в сучасному житловому інтер'єрі. Текстиль на даному етапі є необхідною частиною оформлення будь-якої функціональної зони в житловому приміщенні. Він у великій мірі формує комфортну візуально-тактильне житлове середовище. Серед всіх функцій головними є побутова (утилітарна), естетична (художня) і функція організації простору.

2.2. Етапи виконання творчої роботи.

Сьогодні ми маємо безліч можливостей для творчого пошуку. Різноманітні матеріали дозволяють створити вишукані художні твори, декоративні панно, колажі, предмети декору, а також самостійно створити декоративні елементи для майбутньої роботи.

Для виконання практичної роботи ми вибрали декоративні елементи предметного середовища сучасного житлового інтер'єру в техніці художнього розпису по тканині з доопрацюванням.

Для реалізації нашого проекту ми виділили такі етапи:

1. Затвердження теми та формування комплекту декоративних елементів у вигляді подушок та настінного панно;
2. Підбір матеріалів;
3. Пошук ескізів композиції та кольорового рішення майбутньої творчої роботи;
4. Виконання роботи у обраній техніці;
5. Оформлення роботи.

Отже на першому етапі потрібно визначитися з темою. Для роботи над творчою частиною диплому нами була поставлена мета створити: декоративні елементи для сучасного житлового інтер'єру - це дві декоративні подушки і настінне панно, яке об'єднує предмети в одне ціле. Для другого етапу, відповідно, ми збирали всі потрібні нам матеріали, поштовхом до ідеї майбутньої роботи нас надихнули стилізовані рослинні елементи. Було відібрано багато матеріалу та фотографій з квітами та рослинами.

Наступним етапом в нашій творчій роботі є начерки. Було розглянуто безліч варіантів розташування декоративних елементів стосовно один до одного. Наступним кроком у нашій роботі є пошук кольорової гами. Колорит – невід'ємна частина композиції. Таким

чином, щоб грамотно вирішувати питання кольорове сполучення, необхідно знати елементарні закони кольорознавства. Колір відіграє велику роль у візуальному сприйнятті художнього твору. Стосовно техніки сьогодні усе частіше художники обирають техніку холодного батіку, яку ми і обрали для творчої роботи.

Наступним кроком було виготовлення картону кожної подушки і панно з пропорційним розташування елементів композиції, щоб роботи були гармонійно поєднані і відповідали законам композиції.

Роботу над холодним батиком ми почали з нанесення спеціального резерву по основним лініям малюнка на тканині. Основним завданням на цьому етапі полягало в тому, щоб не було розрізів і зазорів, для того щоб не розтікалася фарба. Після того, як резервний контур був наведений, ми дали малюнку підсохнути. Для того щоб створити мальовничі ефекти ми використовуємо сіль, якою посипали розписані і ще вологі ділянки. Володіючи властивістю втягувати вологу, сіль пов'язує і розчиняє у воді барвники – пігменти. В результаті виникають оригінальні візерунки. Для нашої творчої роботи ми беремо такі кольори як: оливковий, коричневий, синій, світла охра.

Для детального опрацювання ми використовували фетр (оливковий, бордовий, синій, помаранчевий); кольорові нитки (оливкові, помаранчеві, бордові, темно сині) і бісер для вишивання (помаранчевий, коричневий, золотий, вохристіх, темно синій, зелений, оливковий, трав'яні, червоний).

Подушки були виготовлені в різних тонально кольорових відношеннях. Одну подушку ми виконали в теплих відтінків, а другу у холодній гамі кольорів. Декоративне панно є композиційним центром комплекту. В якому об'єднуються холодні і теплі кольори.

На останньому етапі творча робота потребує відповідного оформлення в розмірі двох подушок 30х60 та панно 40х60.

Отже, з початку для успішного виконання творчої роботи необхідна чітка послідовність творчого процесу. Пошук гармонійного кольорового і композиційного рішення, стилізація декоративних елементів, використання всіх засобів художньої виразності, які властиві обраній техніці та підбір матеріалів має велике значення в реалізації дипломного проекту у вигляді комплексу декоративних елементів предметного середовища.

ВИСНОВКИ

Дослідивши виконання роботи над темою нам було виявлено те що, на сьогоднішній день інтенсивне творче зіткнення окремих видів і напрямків мистецтва, і виводить текстиль на принципово новий рівень. За допомогою різних прийомів в формоутворенні тканини створюються виставкові павільйони, різні масштабні інсталяції, як в інтер'єрної так і в екстер'єрної середовищі, але художня цінність в даних прикладах полягає, швидше за в їх формі, а не в художніх прийомах, техніках, особливості тканин, фактурах і текстури.

Кожна епоха створює свій певний стиль, який з нею приходить, еволюціонує, минає та відмирає або ж переходить в інший стиль, який, багато в чому відрізняючись, формується ще в його межах. Для нас дуже важливий зроблений істориками висновок про те, що «стиль, який існував раніше, не може бути відроджений, як не може бути відроджена також епоха, яку він визначав».

Як показує практика останніх років, сучасні житлові і комерційні простори представляють свого роду майданчиком для художніх експериментів з різними матеріалами, в тому числі і з текстилем. Мистецтво текстилю є найдавнішим, еволюція даного матеріалу наочно ілюструє тісний зв'язок з історичним минулим народу, його культурної та прикладним мистецтвом.

Функціональні і художні характеристики текстилю робить даний матеріал найважливішим інструментом при проектуванні інтер'єру. В той же час очевидно, що зміни композиційних характеристик інтер'єрів перетворює і сам текстиль. Крім традиційного використання текстилю - порт'єра, оббивки меблів та постільної білизни та ін. - тканина

використовується і для розмежування простору, і для нестандартного декору приміщення.

Таким чином, визначено декілька функцій текстилю в сучасному житловому інтер'єрі. Текстиль на даному етапі є необхідною частиною оформлення будь-якої функціональної зони в житловому приміщенні. Він у великій мірі формує комфортну візуально-тактильне житлове середовище. Серед всіх функцій головними є побутова (утилітарна), естетична (художня) і функція організації простору.

Отже, з початку для успішного виконання творчої роботи необхідна чітка послідовність творчого процесу. Пошук гармонійного кольорового і композиційного рішення, стилізація декоративних елементів, використання всіх засобів художньої виразності, які властиві обраній техніці та підбір матеріалів має велике значення в реалізації дипломного проекту у вигляді комплексу декоративних елементів предметного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Аллахвердова Е.Е. Батик. Глина. Дерево/ Е.Е. Аллахвердова. – Москва: Астрель, 2004. 46 – 47с.
2. Алферов Л., Технологии росписи. Дерево. Метал./Л. Алферов – Ростов. – на. – Дону: Феникс, 2000. – 57с.
3. Барышева В. Е. Мобильные элементы и динамические формы в пространстве жилого интерьера / В. Е. Барышева. – Москва., 1992. – 105с.
4. Білодід Ю. М. Основи дизайну : навч. посіб. / Ю. М. Білодід, О. П. Поліщук. — К. : Парапан, 2004. — 240 с.
5. Виктор Папанек. Дизайн для реального світу. Екологія людства та соціальні зміни/ Папанек Виктор.- Київ: «ArtHuss», 2020. -25с.
6. Графова Е.С. Декоративній текстиль в общественном интерьере как средство повышения выразительност // Культурные ценности традиции современного общества: сб. тр./ Гжельский гос.ун-т. / Е.С.Графова - Новосибирск, 2018. 12-17с.
7. Гільман Р., Художній розпис тканин./Р.Гільман – Москва.: Владос, 2003. 65 – 67с.
8. Горюшкина Н.И. Рукоделие и декор //Н.И .Горюшкина Школа шитья [Электронный ресурс] Режим доступа.: <http://www.osinka.ru/Sewing/Decor/About/Batik.html> – назва з екрану.
9. Давыдов С. Батик. Техника. Приемы. Изделия. / С. Давыдов. – Москва: астрал, 2005. – 165с.
10. Журавлева И.Д. Ткани. Отделка. Уход. Окраску. Аппликация. Батик / И.Д.Журавльова. –Москва: Ексмо, 2003. – 175с.
11. Кара – Валисьєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю»/Т. Кара Валильєва., З.Чегусова. – Київ: Либедь, 2005. –280с.

12. Кожохина С. К. Батик. Все о картинах на ткани / С. К. Кожохина. – Москва: Академія розвитку, 2012. – 144 с.

Допоміжна література:

13. Качинська І.О. Художній текстиль як засіб фармування просторово – предметного середовища інтер'єру/Вісник ХДАДМ: 2009.№5 – с. 98– 98.

14. Мельниченко Г.Ю. Використання тканинного розпису батиупри формуванні дизайну інтер'єру/ Вісник ХДАДМ. 2009. №75 – с. 74– 79.

15. Молотова В.М. Декоративное – прикладное искусство / В.Н. Молотова. – Москва: Форум, 2015. – 288 с.

16. Соловьев Н. К. История современного интерьера / Н. К. Соловьев. М.: Сварог и К, 2004. - 400 е.: ил.

17. Стоку Сузи Батик. Современный подход к традиционному искусству розписи ткани. Практическое пособие / Сузи Стока. – Москва: Ниола, 2014. – 96 с.

18. Тищенко О.Р Історія декоративно – прикладного мистецтва України (XII–XVIII ст.). /О.Р. Тищенко – Київ: Либідь, 1992. –192с.

19. Хабибуллина С. К. Текстиль как средство формирования интерьера с современного жилища: дис. канд. Искусствоведения/С.К.Хабибуллина – Екатеринбург, 2011. – с 173 .

20.Шнайдер А.Б. Сучасна українська термінологія художнього текстилю та текстильного арт – дизайну. Харківська державна академія дизайну та мистецтв, Харків, Україна. Теорія та практика дизайну. Мистецтвознавство.2014. №5 – с 91–96.

21.Яковець І.О. Засоби художньої виразності в дизайні текстилю (Черкаський регіон): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня.канд. мистецтвознавства: спец 17.00.07 «Дизайн»/ Яковець Інна Олександрівна: Харків,2007. –с 22.